

Tekst lezen

OPDRACHT 1 Zonder hulp: tekst lezen en verbanden begrijpen

Vertel waar de tekst over gaat. Doe dat door verbanden duidelijk te maken met signaalwoorden.

1. Kies bij elke zin het passende signaalwoord en maak de zin af. Gebruik zo veel mogelijk zinnen uit de tekst.
  - a. Met verhitte hoofden en bezwete lijven liggen de leerlingen op het gras, **maar/want...**
  - b. **Omdat/Zodat** op St. Ninians veel leerlingen kampten met overgewicht,...
  - c. Stan, bijvoorbeeld, begon iets te hard en **daardoor/toch...**
  - d. Meester Bart ijvert ervoor om ook zijn collega's met de kinderen te laten hardlopen, **maar/want...**
  - e. Neem dezelfde zin als bij d, maar maak die nu af met het andere signaalwoord.
  - f. Zeynep vindt het leuk om te rennen, niet alleen omdat ze steeds beter gaat rennen, **dus toch/maar ook** omdat...
  - g. Een stukje hardlopen kan volgens Erben Wennemars altijd, **maar/want...**

OPDRACHT 1 Met hulp: tekst lezen en verbanden begrijpen

1. Lees de uitleg.

Uitleg

Verbanden en signaalwoorden

Een schrijver heeft allerlei hulpmiddelen om een **begrijpelijke** tekst te schrijven. Hij of zij zal bijvoorbeeld zo goed mogelijk duidelijk maken wat verschillende zinnen en alinea's met elkaar te maken hebben. Met andere woorden: wat de **verbanden** zijn tussen zinnen en alinea's.

Er zijn verschillende soorten verbanden. Enkele zijn:

- Een *tegenstelling*: 'De zon schijnt. **Maar** het is koud.'
- Een *oorzaak en gevolg*: 'De bus had vertraging. **Daardoor** kwam ik te laat.'

Signaalwoorden helpen je om verbanden te herkennen. Hierboven zie je al bij welke verbanden **maar** en **daardoor** gebruikt worden.

Andere veelvoorkomende signaalwoorden zijn **want**, **omdat** (geeft een reden), **hoewel** (tegenstelling), **eerst**, **vervolgens**, **daarna** (opsomming), **om** (middel-doel).

2. Lees de tekst met het stappenplan en onderstreep de signaalwoorden. Gebruik eventueel het overzicht met signaalwoorden dat je van je leraar krijgt. Kom je nog moeilijke woorden tegen in de tekst? Gebruik dan de woordhulp.
3. In regel 6 staat het signaalwoord *om*.
  - a. Welk soort verband geeft dit signaalwoord aan?
  - b. Wat is het middel en wat is het doel in deze zin?
4. In regel 25 staat het signaalwoord *daarna*.
  - a. Welk soort verband geeft dit signaalwoord aan?
  - b. Wat gebeurde eerst en wat daarna?
5. In de zin 'Hij...meer' (r. 34-35) staat een tegenstelling.
  - a. Welke signaalwoord geeft die tegenstelling aan?
  - b. Wat is de tegenstelling?
6. In regel 43 zie je een signaalwoord dat een reden aangeeft.
  - a. Welke signaalwoord geeft die reden aan?
  - b. Wat is de reden?
7. Lees de zin in regel 47 en 48: 'Ik...praat'. Welke signaalwoorden passen aan het begin van deze zin?
  - A. Maar ook (omdat)
  - B. Want ook (omdat)
  - C. Dus ook (omdat)

OPDRACHT 2 Een tekstdelenschema maken

De tekst 'De dagelijkse mijl' geeft informatie over het verschijnsel 'The Daily Mile'. Dat gebeurt op twee manieren: (1) Informatieve uitleg of (2) Een sfeertekening van de school.

Maak in het schema duidelijk of de tekstdelen horen bij 1, bij 2 of bij allebei.

	Informatief	sfeertekening
Inleiding		x
Halverwege de toets		
Overgewicht		
Makkelijker leren		
Onverwachte duo's		
Erben Wennemars		

OPDRACHT 3 Vragen beantwoorden over de tekst

1. Schrijf op wat de hoofdgedachte van de tekst is. Het begin is gegeven.

Bart Könings _____

_____

Tip

De hoofdgedachte is een samenvatting van de tekst in één zin.
Je vindt de hoofdgedachte door te zoeken naar het onderwerp + dat wat daarover verteld wordt.

2. Lees de zinnen in regel 16: 'Halverwege...startsein:' Welke zin past hiertussen?
- A. Bart merkt dat de klas onrustig is geworden.
  - B. De leerlingen vragen om een pauze.
  - C. Tijd om de toets ongeldig te verklaren.
3. Wat is een ander woord voor *het fenomeen* (r. 14-15)?
- A. De hardloper
  - B. De mijl
  - C. Het overgewicht
  - D. Het verschijnsel

Gebruik het woord in een zelfbedachte zin:

_____

4. Weet je wat *zich geroepen voelen* betekent? Hoe kun je achterhalen wat het betekent?

_____

5. a. Welke twee interessante weetjes heb je uit de tekst gehaald?

_____

- b. Waar zou je de volgende keer meer aandacht aan besteden?

- stukjes herlezen
- langzamer lezen
- teruglezen in andere alinea
- letten op signaalwoorden
- iets anders, namelijk _____

